SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 295. **V Ljubljani,** v ponedeljek 23. decembra 1889. **Letnik XVII.**

Resna beseda ob pravem času.

Časopisi so, kakor trdijo, velemoč. Kakor pa slab jezik napravi mnogo škode, razprtij in sovraštva med sosedi in občani, tako slab časnik, ki je mavrica slabega, razširja kugo in največje zmote, mami in trapi ljudi. To ostro in nevarno orožje pa imajo večinoma naši nasprotniki v rokah ter so ž njim zaseli že marsikatero krščansko postajanko, ali pa stojé pred ozidjem zadnjih trdnjav, katere skušajo razrušiti. Ali naj križem držimo roke ter žalujemo na razvalinah? Nedavno je prečast. linški škof, dr. Franc Marija Doppelbauer, izpregovoril resno besedo ob pravem času ter naštel dolžnosti gledé na časopisje. Izdal je namreč pastirski list, ki se glasi:

„V sedanjem času pojavil se je sv. cerkvi, koristim Jezusa Kristusa in izveličanju naših duš strašen sovražnik, katerega niso poznala prejšnja stoletja. Ta sovražnik so — slabi časniki

Vam vsem je dobro znano, častiti bratje, kako zeló so se razširila verska unemarnost, preziranje vere v javnem življenji, zaničevanje duhovščine, neznačajnost in nenravnost, nerodoljubne in veleizdajske tendencije tudi v naši domovini. Odkod vse to?

Velik del te verske, morálne in tudi politične bêde je zakrivilo vedé ali nevedé časopisje, ki je smrten sovražnik katoliški cerkvi Spominjam strastnih napadov na škofe, duhovnike in redovnike, hujskanja proti katoliški šoli, zaničevanja lurdske Matere božje, in posebno laži in zasukavanj mnogih listov povodom razglašenja dogme o papeževi nezmotljivosti itd. To so nam nepobitni dokazi, da so mnogi listi ne le politični naši nasprotniki, temveč sovražniki sv. cerkve in vere.

Cerkvi nasprotno časopisje pa je postalo prava velemoč. Število teh listov je veliko, velik je broj njihovih naročnikov, med katerimi so mnogi tako zaslepljeni, da brez razsodka prisegajo na vse, kar jim lažejo ti časniki. Slabi časniki so ostrupili mnogo krogov moderne družbe. V gostilnah, kavarnah, na kolodvorih itd. najdete skoro izključljivo le cerkvi sovražne liste. Ako se oziram na škodljivo početje brezštevilnih slabih časnikov, reči moram s sv. Pavlom: „Veliko jih je nepokornežev, žlabudrežev in zapeljivcev, posebno pa obrezancev (židov), katere je treba ustaviti: ki cele hiše prevračajo in radi grdega dobička uče, kar se ne spodobi.“

Ali more duhovnik apostolskega duha malomarno gledati, kakó vedno bolj izginjata iz src katoliških nedolžnost in vera? Kaj naj stori dober pastir? Ali naj kot boječi najemniki prepustimo požrešnemu volku čedo Kristovo? Preljubi bratje in sinovi v Kristu, na noge v sveti boj proti slabim časnikom! Obramba je sveta dolžnost!

Iz ust velikega mogunškega škofa bar. Kettelerja sem čul leta 1877 nekaj tednov pred njegovo smrtjo besede: „Ko bi sv. Pavel živel v naših časih, tudi on bi vredoval katoliški časnik.“ Slavni škof je izrekel s temi besedami resnico: Apostolat sedanjosti je tudi apostolat časopisja. Papeža Pij IX. in Leon XIII. sta večkrat odločno priporočala, da ustavimo bič slabih časnikov. V pismu škofom milanske pokrajine je opominjal Leon XIII., da podpirajmo z največjo gorečnostjo one, ki v časnikih zagovarjajo resnico in pravico. Razširjati je treba katoliške časnike, „ki odbijajo napade slabih časnikov in zagovarjajo nravnost in vero proti nesramnosti tako mnogih časnikarjev.“ Na to nadaljuje sv. Oče: „Večkrat smo pohvalili in priznali trud katoliških časnikov ter jih navduševali, da goreče zagovarjajo resnico in pravico ter se ne strašijo trudapolnega dela.“ V nagovoru vrednikov katoliškim listom je govoril Leon XIII. dné 22. febr. 1879: „Prepričani smo, da sedanji čas potrebuje takih sredstev in odločnih zagovornikov te vrste. Ker je dovoljena prostost, spise razsipati med ljudstvo, trudili so se neumorno prekucuhi, da so razširili brez števila listov, katerim je glavni namen, da napadajo načela pravice in resnice, sramoté cerkev ter duhovom vcepljajo pogubne zmote. Dobro so razumeli, kolike koristi njihovim namenom so dnevniki, ki s strupom zmote nevidno in polagoma ostrupljajo duha čitateljem ter sprijajo njihova srca, vzbujajoč podle strasti. Vse to pa se jim je tako posrečilo, da skoro pravo trdi, kdor prišteva velik del napak in žalostnih razmer sedanjega časa slabim časnikom. Ker pa je splošna navada, izdavati liste, je glavna naloga katoliških pisateljev, da to porabijo kot zdravilo za družbo in obrambo cerkvi, česar so se sovražniki polastili v pogubo družbe in cerkve.“

Vprašate me, preljubi bratje in sinovi v Kristu: „Kaj pa naj storimo?“ Odgovarjam Vam z besedami Leona XIII.: „Uprite se slabim časnikom z dobrimi.“ To je naša naloga, da slabe časnike nadomestimo z dobrimi. „*Praedicate evangelium omni creaturae.*“ V sedanjih časih ne zadostuje oznanjevanje resnice, zagovarjanje pravice le z lece, kajti ravno mnogi onih, katerim bi bilo v prvi vrsti treba, ogibljejo se cerkve. Mnogim teh moramo torej biti misijonarji s časniki. Ako hočemo vspešno oznanjevati resnico, priboriti sv. cerkvi njene pravice, pridobiti v družbi in javnem življenji veljavo nauku Jezusa Kristusa, ako hočemo dovršiti rodoljubno delo ter zmanjšati nevarnosti, ki preté dragi domovini, skrbimo, da se katoliško časopisje množi in cvete.

(Konec sledi.)

Govor poslanca Žáčka

v državnem zboru dné 13. decembra 1889.

(Dalje.)

Oglejmo si natančneje to predbacivanje, ki se popolnoma nanaša na priprostost in slaboumnost

LISTEK.

Gost.

(Svetovečerni obraz; iz češčine po A. Dostálu.)

Mirna, tiha vasica. Snežena odeja pokriva vse z zlatotkanim plaščem, posutim z blestečimi biseri. Na potoku je gladina kakor od stekla. Drevje je odičeno s snegom, in od veje do veje poteza se biserni trak. Baš poletavajo angeljci, pojoč vsemu svetu: „Mir ljudem na zemlji“, in posedavajo na vsaki strehi, naj vže krije veliko posestvo ali majhno kočo. Danes je povsodi tiho, mirno — „mir in dobra volja“.

Sveti večer!

Deca je poskočila takoj v jutro, ko se je drvila po vrtu in klicala ovočja na drevje. Od jutranje zore — ko se je svitalo — do večera bili so tako mirni kakor jagnjeta. In zakaj bi tudi ne bili! Plačo za to bodo prejeli zvečer, da bo veselje. Samo enkrat bi bil skoro mali Dragotinček skazil materino naklonjenost, toda takoj jo je pomiril. Odpustila mu je, in bilo je zopet dobro, saj vsaka mati rada odpušča svojemu detetu!

Dolgo zaželjeni večer se bliža, dviga se na perotih, poletava od hiše do hiše, in povsodi ga pozdravljajo otroci z odprtim naročajem. Doma sedé ko piščeta okolu koklje. Vsi imajo oči uprte na čumnato. Tjà ne smejo. Napósled prižgó luč; svetloba bliskne po izbi, in na oknih zablesté ledene cvetke s čarobnimi drevesci. Otroci se še dihati ne upajo. Oče, gospodar, vstopi in se šegavo usmeva: „Kaj je pa nocoj vse tako tiho?“

„Sveti večer je“, odgovori gospodinja. V tej besedi obsežena je bila vsa čarobnost.

„Vam je li česa prinesel, otroci, Jezušček?“ vpraša oče ter posadi na kolena malo Reziko, deklico rudečih ličic in svetlih očij.

„No, če so bili pridni, dobili bodo nekaj; ako pa ne . . .“

„Saj bomo pridni in molili“, obljubujejo otroci. Minka, najmlajša hčerka, vspne male ročice in brblja: „Bogala“.

Stariši so kar solzeli rodbinske sreče, kakor bi nocoj stoprav spoznavali, kako lagodno, prijetno je v domačem krogu, kjer vlada otroška ljubezen in ljubezen starišev. Ko blisk šine skrbni materi v glavo misel, kako žalovanje bi nastalo, ko bi zgubila jedno teh treh ljubljenih otrok. In baš sedaj postaja ji pri srci tako tesno, obhaja jo neka slutnja. Je li to možno?

„Tedaj, če bodete pridni in molili, prinesel vam bode Jezušček nekaj“, dé oče in vstane s klopi. Ko bi mignil rijejo vsi otroci k čumnati.

„Počasi, počasi, da se ne pobijete“, svari jih mati, potrka na čumnato in odpró se duri.

„Joj“, hkrati viknejo vsi otroci. To je bilo veselje! Sredi izbe stalo je drevesce, na njem polno lučic, igračic. In ti sladorni kolački, pozlačeni orehi pisanke in pisalna priprava!

Otroci priskočijo k drevescu, a bojé se ga dotakniti. Vsaj je toli svečic plamtelo v žarnem svitu in osvetljevalo izbo! Bila je to radost, neskončno razkošje. Otroci bili bi stali okolu drevesca, če treba, do polunoči in ne bi pomišljali na spanje.

„In vse to nam je podaril Jezušček?“

„Vse, če bodete pridni in molili.“

Ni jih bilo treba opominjati, vse obljubijo. Minka pa šepeče: „Jezuščka ubogati“ ter ploska z rokami.

„Nesimo drevesce v sobo. Ker ste bili pridni, bomo pa zdaj večerjali“, pravi oče in prime božično drevesce. Otroci veselja poskakujejo in radostno pevajo: „Porodil se je Kriste, Gospod . . .“

Gospodar postavi drevesce sredi sobe, gospodinja pa pogrne mizo. Svetovečerna gostija prireja se v vsaki še takó borni koči ali „halupi“. Sveti večer i prosjak bolje večerja in si privošči, ako celo leto ne.*) Po deželi, zlasti na „požehnani Hani“, je ta stari običaj, da vsak dobi ta večer kaj dobrega za zob. Večerjo završi vselej pogačica z mlekom, s kojega gospodinja ne posname ni solze smetane.

Posedejo okrog mize.

Prva jed na mizi je grahova polevka. Trščica na mizi gori in svetiljka pred „Betlehemom“ v kotu.

*) Po Slovenskem v obče ni ta navada. Opom. vred.

množice, kakor očitanje gledé koncesij. Kaj je vlada storila, da bi počehila trgovinske zbornice? Prosim, razložite mi to. V čem tiči vladna krivda, da so te zbornice postale češke? Po mojem mnenji to nikakor ni skrivnost. Volilni red je bil predrugačen, in sicer takó, da so dobili volilno pravico tudi mali obrtniki v nasprotji s prejšnjim redom, po katerem je bila večina obrtnikov od volilne pravice izključena in so smeli le tisti voliti, ki so bili za Vas in ne zoper Vas; vsled te premembe je postala večina trgovinskih zbornic v čeških okrajih češka.

Ali je to, gospôda moja, nasilstvo nemškega elementa? Čudne nazore imate o pravicah prebivalstva, čudne pojme o dolžnostih vlade, kakó naj brani politične pravice državljanov, če imenujete nasilstvo razširjenje volilne, tedaj politične pravice, če osebe, ki so dosedaj plačevale in niso imele volilne pravice, dobé svojo volilno pravico. (Poslanec dr. Trojan: Liberalna stranka!)

V tem smislu bodete tekom časa še večkrat morali prenašati nasilstvo; ne motite se, slavna gospôda, da ne bo mogoče še dlje časa niti v moji ožji domovini, niti v ostalih deželah in kraljestvih te države ohraniti volilnih redov, ki so bili umetno in na Vašo korist sestavljeni. (Prav dobro! na desnici. — Poslanec dr. Kronawetter: Suffrage universelle!) Če ne danes, sesule se bodo pa jutri te razmere (Poslanec dr. Kronawetter: Pa hitro!), in potem stokajte in jadikujte, kakor Vam drago, zgodilo se bo!

Gospod načelnik častite opozicije je vladi tudi še nekaj drugega očital.

Rekel je, da je pod sedanjo vlado v naročji češkega naroda navstal radikalni element, da je sad delovanja sedanjega ministerstva, ker v češkem narodu vedno bolj zmaguje radikalni element. Da, gospôda moja, v tem oziru se popolnoma z gospodom načelnikom nasprotne stranke strinjam; vlada je kriva, da radikalni element v naročji češkega naroda vedno bolj prodira.

Toda, gospôda moja, drugo vprašanje pa je, v čem tiči ta vladna krivda? Gospod zastopnik hebske trgovinske zbornice je to prikazen jako čudno raztolmačil. Rekel je, da nezadovoljni radikalni element prihaja zaradi tega vedno bolj na površje, ker se vlada dobrika narodu in ga obsipa s koncesijami. (Smeh na desnici.)

Po mojem mnenju hoče gospod vodja častite opozicije veljati za resnega politika, in ker ga smatram takega, ne bil bi pričakoval, da bo takó smešil narod češki in njegovo politiko.

Če gospôda dobro pomisli, pritrdila mi bo, da še v nobeni stranki ali deželi ni zmagal radikalni in nezadovoljni element premišljenih môž, ker je te vlada negovala ter zánje opravljala posle. Če napredujejo taki elementi, jasno je po mojem mnenji dokazano, da vlada ni zadostila opravičenim zahtevam naroda, stranke. (Živahno odobravanje na desnici.)

In le tako si moremo tolmačiti, da so dozorele take prikazni v naročji češkega naroda, ker vlada ni izpolnila svojih dolžnostij gledé političnih, narodnih in tudi gospodarstvenih tirjatev češkega naroda. (Odobravanje na desnici.)

Vlada naj si v bodoče zapomni kot svarilo, da ne smé prezirati onih zahtev kakega naroda, katerih niso samó njegovi zastopniki opisali za opravičene, marveč je to ona sama že večkrat priznala; posebno pa, da ne kaže nepremišljeno izdavati vladnih naredb, ki vzbujajo narodove strasti (Prav res! na desnici.), če noče vlada imeti enakih vspehov. (Odobravanje na desnici.) Ako vlada storí svojo dolžnost in se bo ozirala na opravičene zahteve češkega naroda vsaj v toliko, v kolikor jih ne samó ona, marveč celó opozicija priznava, če to storí, pravim, nadejam se od previdnosti češkega naroda, da bo vedno izročal svoje zastopstvo v roke onih previdnih elementov, ki se pošteno trudijo, da bi branili trajne pravice naroda in domovine, ter ob enem skušajo koristi lastnega naroda in dežele spraviti v soglasje s koristmi skupne države. (Odobravanje na desnici.)

Gospôda moja! To okoliščino, da se je češki narod in narodna stranka kraljestva češkega razcepila v dva tabora, vidite Vi radi; to nam je znano, ker računate ž njo in se nánjo zanašate. Skoraj se ne motim, če trdim, da bi bili Vi že davno stopili v deželno-zborsko dvorano, ko bi ta razdor ne bil nastal mej češkimi deželnimi poslanci.

Vi računite na to nejedinost v naročji lastne deželne narodnosti ter čakate, kdaj bo prišel trenotek, ko bo ena stranka drugo uničila; takrat upate, da bodete kot zmagovalci zopet zasedli deželno-zborske sedeže. Trdno pa sem prepričan, da Vam rodoljubnost in previdnost čeških narodnih zastopnikov ne bo privoščila tega veselja. (Odobravanje na desnici.) (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. decembra.

Notranje dežele.

V štajarskem volilnem okraji Hartbergu je kandidat katoliško-konservativne stranke, Franc Hagenhofer enoglasno kot državni poslanec prodrl na mesto odstopivšega princa Liechtensteina.

Šolski odsek gospodske zbornice si je za načelnika izbral kneza Czartoryskega. „Tiroler „Stimmen“ pravijo: Mi hočemo več, kakor dovoljuje Gautscheva predloga, mi hočemo, da je državna šola verska. Načrt nam nudi jako malo, vendar se pa na to drobtinico opirajo naše nade, ko se pričenjajo dotična posvetovanja, kajti ne samo postavni načrt, marveč najodličnejša srčna zadeva vseh dobrih katoličanov je izročena v roke naših plemenitih vodij, v prvi vrsti cerkvenih knezov.

Vsi poljski listi potrjujejo vest, da se bodo zopet pričele ***spravne obravnave*** mej Čehi in Nemci. „N. F. P.“ pa pravi, da je še prezgodaj o tej zadevi govoriti, ker mora še-le nemško-liberalni shod v Toplicah izreči svojo zadnjo besedo.

Ogerski pravosodnji minister Szilágyi je sklical v 5. dan januarija enketo, ki se bo posvetovala o načrtu novega kazenskega pravdnega reda.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je nedavno churskega škofa, msgr. Battaglio, in njegove tri spremljevalce sprejel. Mej slednjimi je posebno odlikoval žnanega veterana katoliškega časništva, J. J. pl. Ahn, škofovskega komisarja in župnika v Kernsu (švicarski kanton Unterwalden), pohvalil ter navduševal, naj vstraja pri svojem težavnem delu. — Okrožnica o dolžnostih katoličanov je popolnoma končana ter bo izšla po novem letu.

Srbska škupščina je pretrgala zasedanje, deloma zaradi tega, ker je več poslancev zbolelo za hripo, deloma pa, ker odseki niso izgotovili svojih del. Prihodnja točka dnevnega reda bo proračun. — Za turškega poslanika v Belemgradu je imenovan Mahmud bej.

Zadeva mej ***Srbijo*** in ***Turčijo*** zaradi vranjskega podkonzula ne bo imela nikakoršnih resnih posledic. Turčija, ki začetkoma ni hotela odpoklicati imenovanega podkonzula, ne upira se temu več; isto tako je tudi srbska vlada na zahtevanje turške vlade pripravljena odpoklicati prefekta v Vranji. S tem je to vprašanje rešeno.

Bolgarsko sobranje je minoli petek pričelo razpravo o proračunu. Dva opozicijonalna poslanca sta proračun ministerstva notranjih zadev izpodbijala ter tirjala, naj vlada skrči potrebščine, da bo dosegla ravnotežje. Stambulov jima je ugovarjal, češ, notranji kakor zunanji položaj tega ne pripušča. Sobranje je potem proračun ministerstva notranjih zadev potrdilo. Potrebščina celega budgeta znaša 80, zaklada 62, primanjkljeja tedaj 18 milijonov frankov. Sobranje bo najbrže že 27. dan t. m. zaključilo zasedanje.

Povodom imendne ***ruskega*** prestolonaslednika ga je car imenoval za hetmana kubanskih kozakov, ob enem pa je temu izbranemu vojnemu oddelku izročil patent, v katerem se spominja slavne preteklosti polkove. Kubanski kozaki so posebna telesna straža carjeva, ker veljajo za nedvojno udane in pogumne može. V njihovih vrstah je mnogo vitezov sv. Jurija. — V Rusiji so za ubožne Črnogorce nad 100.000 rubljev nabrali. To svoto bodo na enaki polovici razdelili mej izseljence v Srbiji in Črnogorci, ki so ostali doma.

Nemški socijalni demokratje jako zaupno zró v bodočnost. Za prihodnje državno-zborske volitve so 206 kandidatov postavili ter upajo, da bodo zmagali vsaj v 30 volilnih okrajih. Posebno velikih vspehov se nadejajo v Saksoniji, v turinskih državah in renskih obrtnih okrajih. — Cesarjeva bolezen se je obrnila na bolje. Nevarnosti itak ni bilo nobene, sedaj je pa bolnika tudi že zapustila mrzlica, tako da more vsak dan za nekaj ur zapustiti posteljo.

Protisuženjskemu shodu je predsednik naznanil, da je zanzibarski sultan imenoval angleške in belgijske odposlance za svoje pooblaščence. — Shod je pretrgal zasedanje do 18. dné januarija.

Kake vspehe je dosegla ***Francija*** z brezversko ljudsko šolo, razvidi se iz pisave vse bolj kot „klerikalnega“ lista „Revue des „Deux-Mondes“: Nadzorniki ljudskih šol skoraj soglasno poudarjajo, da je z veronaukom ob enem zginila iz učilnic tudi vsa morála. Posebno pariški nadzorniki naglašajo, da so otroci popolnoma zgubili pojme o spoštovanju in dolžnostih; tako slabo so vzgojeni, da rokodelski mojstri nočejo sprejemati Parižanov za učence, ker bi morali ž njimi prevzeti prevelike odgovornosti in sitnosti. Podravnatelj pariške akademije, Guillot, pravi: „Ne dvojim, da zločini naraščajo od leta do leta le vsled premembe v ljudskem poduku.“ „Univers“ dostavlja temu, da je bilo v minolem letu na

---

Na drevesci pojemajo svečice, ugasnejo jedna za drugo — in zvezdice ni bilo več.

„Torej začnimo z božjo pomočjo . . .“ Toda gospodinja se obotavlja nositi na mizo, ter jo mora mož izpodbujati. Vsi so bili gladni, in sèm od ognjišča tako slastno diši grahovka.

„No, požuri se, radi bi jedli“, dé mož. Rozika vže dolgo drži žlico v roki ter maha ž njo okolu.

„Veš kaj, mož, letos se mi nekako ne zljubi nositi na mizo, saj nas je samo pet“, jame gospodinja pri ognjišči.

„Nič ne dé, vlani je sedela še babica za mizo in večno ni mogla ostati med nami. Je vže tako na tem svetu; enkrat moramo se ločiti vsi. Prinesi torej na mizo.“

„Ne znaš li one vraže?“ dostavi skrbna gospodinja.

„I kaj vraža! Menda hočeš vlivati svinec?“

„Ne, toda . . .“

„Na jabolčno zvezdo je tudi še čas.“

„Tudi tega ne maram. Pomisli, pri mizi nas je samo pet — liho število.“

„Kaj je pa na tem?“

„Ne veš li, če v kaki rodbini pri mizi sedi na sveti večer liho število večerjajočih, čez leto in dan gotovo nekdo umrè iz te hiše?“

Gospodarju ni bilo, da bi se smejal. Ko bi ta vraža res kaj pomenila in izmed njegovih otrok kdo ne učakal prihodnjega svetega večera? Bog obvaruj, stariši so ljubili vse tri otroke, in ko bi umrlo le jedno dete, bilo bi, da so zgubili vse tri. Liho število, kako popolniti ta broj?

Gospodar premišlja, a tudi otroci umolknejo. Na drevesci plapola še nekoliko svečic. Zvunaj je tiho kakor v cerkvi; samo v presledkih glasita se pasje lajanje in rog ponočnega čuvaja. Vže hodi po vasi. Pričel je na gorenjem konci, tu pa še ni prve jedi na mizi.

Liho število, nekdo ne učaka leto dnij.

Strašna misel. Nobenemu jed več ne diši. Skažena je svetovečerna radost.

Hkrati nekdo potrka pred pragom. Pes zarenči in trga z verigo. Kdo je neki v tem važnem trenotji? Vsak rajši sedí domá in se veseli lepega večera. Toda nekdo vendar otresa sneg in tepta, da se oprosti neljubih ledenih podplatov. Je že gotov, in potrka.

Gospodinja mu odpré.

„Dobri ljudje, prosim vas prenočišča.“

„Pojdite notri.“

V sobo vstopi — Slovak piskrevezec, kakor bi ga bil kdo poklical.

„Dobro došli!“

„Če treba, vležem se v skedenj ali na svisli. Sveti večer bi rad počival pod streho srečnih ljudij.“

„Ste li že večerjali?“ vpraša ga gospodinja.

„Malo kruha in požirek vode.“

„Prisedite k nam; danes ste naš svetovečerni gôst.“

„I Bog vam povrni in Mati božja! Tega se nisem nadejal, zlati moj gospodar!“

Mož se obrne k ženi in ji pošepeče: „Nosi na mizo, zdaj je ravno število.“ Ženi ni trebalo dvakrat reči. Iz grahovke se je že kadilo na mizi. Otroci mej tem vedejo „mišničarja“, kojega se niso bali, k drevesci.

„Molimo.“ Na to prisedejo v ravnem številu.

„Kaj pa vaša rodbina? Imate kákó?“

„Sevéda jo imam, gospodar. Trpé lakoto; letos ni kaj prida obrodilo na gorah. I no, volja božja. Drugo leto bodem morebiti o Božiču že med svojimi domá.“

„Jejte, jejte,“ izpodbuja gospodinja.

Toda piskrevezcu nekako ni teknila polevka, dasi ni imel v ustih že mnogo dnij kaj gorkega. Vderó se mu po lici solze, moral jih je brisati z rokavom.

„Nesrečni slovaški narod,“ misli si gospodar. „Po svetu se potikaš za zaslužkom, oddaljen od domovine svoje, svojih dragih, rodbine in domačega ognjišča.“

„Najde li človek vrle ljudi,“ — odgovori Slovak, — „tudi med slovanskimi brati ni hudo. Vsi smo bratje, in Ta, ki se je porodil nocoj, oznanjal je vesoljno ljubezen!“

„Mir ljudém na zemlji, ki so dobre volje“ v tem trenotji zapoje pod oknom vaški pastir na koledi.

A. S.

Francoskem 23.000 mladoletnikov zaradi tatvin in umorov obsojenih. — To naj si zapomnijo tudi naši protivniki verske šole!

Italijanska zbornica je s 170 proti 50 glasovom potrdila postavni načrt, ki odpravlja diferencijalne tarife; potem je pa začasno zaključila zasedanje, ki se bode zopet pričelo dné 20. januarija. — Povodom Oberdankove slavnosti v Rimu so irredentovska društva v Garibaldijevem muzeji položila venec s črnorudečim trakom, na katerem je bilo zapisano: „Italija svojemu zadnjemu mučeniku.“ Redarstvo je dva mladiča zgrabilo, ker sta hotela nabiti prepovedani poziv.

Rumunski ministerski predsednik, general Manu, je v senatu zaradi znane adresne razprave stavil zaupno vprašanje, katero mu je senat tudi z 61 proti 36 glasovom izrekel. — Zbornica je posojilo jaškega mesta v znesku 1,360.000 frankov dovolila.

Brazilijska vlada poroča svojim evropskim zastopnikom, da se je le nekaj pijanih vojakov uprlo častnikom, toda upor je bil kmalu zadušen. Vlada bo s trdno roko vzdržavala red ter branila pravico. — „Trdno roko“ brazilijske vlade poznamo. Brzojavke, katerih „vrli“ Fonseca ne dobi poprej v roke, nam pripovedujejo, koliko veljavo ima v Braziliji pravica. Kraljici so v smislu te „pravice“ ukradeni dragoceni kamni, Fonseca s „trdno roko“ zaukazuje postreliti vse, kar ni enega duha ž njim. Imenitna republika je to!

Izvirni dopisi.

Z deželе, 20. decembra. (Božični prazniki — jaslice.) Iz mnogoletne izkušnje in opazovanja prepričal sem se, da pri nas po deželi v mnogih premožnih in krščanskih hišah, kjer je do poslednjega časa kraljevala beseda in ukaz katoliškega starega gospodarja, da se je pri prehodu posestva iz rok očetovih v sinove, posebno, ako je ta višjo omiko vžil, mnogokaj gledé katoliškega duha na slabše obrnilo. To opazujemo pri vsaki priliki, tako da se zvečer ne čuje več rožnivenec, ali da se ga mladi gospodar sam ne u-teleži, da prenehuje popred običajno blagoslovljenj o Božiču; in kar posebno oko pogreša, da se v tacih hišah ne stavijo več jaslice, katere so druga leta imele vedno svoj odmerjeni prostor v izbi. S tem ravnanjem ne trpi le vzgledno življenje nasproti naraščajoči mladini kateri nikoli ne moremo dovolj z dobrim vzgledom pravo pot kazati, s takim opuščanjem in dostikrat, tudi z njegovo motivacijo ne podiramo samo vere v mladih srcih, ampak kratimo nežni mladini zajedno največje in najblažje veselje. Vsak izmed nas, ki je v mladih letih bil toli srečen, da je sam delal jaslice, ali da so mu jih delali drugi, naj se zamisli nazaj v to leto, koliko veselja in koliko prijetnih ur mu je napravilo to delo, in uvidel bode veliko praznoto v svojem srcu. Ker je pa nam prijetno delo, privoščimo isto tudi našim potomcem, obdržimo navado, zlati ker ima toli budljivega in krščanskega v sebi. Sedaj, ko so božični prazniki pred durmi, opozorimo tedaj one stariše in hiše, kjer to navado opuščajo, naj jo zopet vpeljejo in tudi druge napeljujmo na to, da se je oprimejo. S takim ravnanjem vzgojujemo tudi mladino.

S Pohorja, 18. decembra. (Tožbe našega kmeta.) Resnica gotova je, da vsak stan na svetu ima svoje posebne težave in nadloge, tako, da ga ni najti človeka pod solncem, ki bi bil vedno zadovoljen in srečen. Ali če kdo prav natanko premišljuje težave in stiske, nadloge in britkosti, ki zadevajo našega kmeta od vseh stranij, prišel bode do spoznanja, da ravno kmet je, ki nosi v primeri z drugimi stanovi največ križev in najtežja bremena. Ne bodem omenjal težavnega dela, h kateremu je priklenjen ves čas svojega življenja, da v potu svojega obraza mora jesti svoj kruh; tudi ne bodem našteval mnogih nesreč in nim, ki ga leto za letom obiskujejo; niti hočem razkladati, kakošne težave ima s posli in težaki, ker vsak hoče čedalje več plačila pa manj dela. Danes hočem samo pokazati rano, ki kmeta najbolj skeli, ker je čedalje večja in ni ji še videti meje, — to so namreč premnogi in vsakovrstni davki.

Ni treba več nego kacih petnajst let pogledati nazaj in videli bodemo ter se čudili, kakšna prememba gledé davkov v tem kratkem času! Edini zemljiški davek je bil, ki ga je tačas plačeval kmet v denarji, pa še ta je bil skoraj za polovico manjši od današnjega. Po poznejši vravnavi zemljiškega davka poskočil je ta v naših planinskih krajih prav znatno, in kar je še hujše ter nas straši, je, da ni dosegel meje, temveč raste z dokladami vred dosledno od leta do leta.

Ne dolgo časa za tem sprožila se je misel, da treba „kolekturo“ ali bernjo v pridelkih po malem odpraviti, oziroma v 20 letnih obrokih v denarjih izplačati. Tukaj zdaj ne velja več, kakor nekdaj, ko so še plačevali desetino, če je imel kmet veliko pridelkov, dal je več, če jih je bilo manj, treba je tudi bilo dati mani, ampak gotov denar in ob določenem času mora biti, kar je za kmeta mnogokrat jako težavno. Veliko lažje je tudi bernjo plačevati v pridelkih, kakor pa sedaj v denarji, ko še mnogokrat pridelkov ne more v denar spraviti.

Kmalu potem došla je postava o vojaški taksi, ki je povsod na kmetih napravila mnogo hrupa. Toda ta davek v primeri z drugimi je še najbolj pravičen, če je le prav razdeljen, ker zadeva vse stanove primerno njih premoženju in zaslužku. Tudi je pravično, če morajo nekateri mladeniči darovati za domovino čas in trud, mnogokrat še celo življenje, da drugi ostali tudi nekaj žrtvujejo. Samo na to bi bilo treba paziti, kedar se od tega denarja v vojsko odšlih vojakov ženam in otrokom dajejo podpore, da se delijo v resnici vrednim in potrebnim.

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval 200 gld. za prelitje zvonov župnijske cerkve v Roču v Istri.

(Cesarska družina v Miramaru.) V soboto zvečer so se odpeljali z Dunaja v Miramar Nj. veličanstvi cesar in cesarica, nadvojvodinja Marija Valerija in nadvojvoda Franc Salvator. Vlak se je odpeljal ob 6. uri 5 minut ter se ustavil v Miramaru včeraj zjutraj ob 8. uri 24 minut. Cesar se povrne v četrtek zvečer na Dunaj, cesarica in nadvojvodinja pričetkom januarija.

(Deželni šolski nadzornik za Primorje.) Presvetli cesar je dež. šolskemu nadzorniku dr. vitezu Gnadu povodom njegovega umirovljenja podelil naslov in značaj dvornega svetovalca. Ob jednem je bil imenovan dež. šolskim nadzornikom ravnatelj državne gimnazije v Pazinu, Viktor Lešanofsky.

(Imenovanje.) Finančnemu ministerstvu prideljeni davčni nadzornik g. dr. V. Globočnik, sin gospoda vladnega svetovalca, je imenovan ministerijalnim koncipistom v finančnem ministerstvu.

(Umrl) je danes dopoludne gosp. dr. Avelin Roblek, mestni fizik, v 44. letu dôbe svoje. Pogreb bode v sredo ob 4. uri popoludne iz hiše št. 2 na sv. Petra cesti. — Dalje je prominol v cvetu mladosti svoje šestošolec Alojzij Korsika v soboto zvečer.

(C. kr. deželno sodišče v Ljubljani) je izdalo naslednjo teralnico ali iskalni list: „Mož, star 32 do 40 let, srednje velikosti, dobro rejen, ogorelega rdečkastega obraza, črnih očij, z malo polno brado, govori severonemško narečje, elegantno oblečen, ki se je imenoval Emila in Evgena Leiningena ter predstavljal kot inženerja, je v Ljubljani mnoge ogoljufal in nato 1. dné t. m. zginil. Naj se zasači in tu-sem izroči.“

(Prememba posesti.) Gospod Ivan Gogola, c. kr. notar in občinski svetovalec v Ljubljani, kupil je od c. kr. notarja g. dr. Teodorja Rudescha, ki namerava preseliti se na deželo, hišo na „Rimski cesti“ št. 13 za kupnino 20.000 gld.

(Slovensko gledališče.) Sinoči so v tukajšnji čitalnici predstavljali znano veseloigro Adolfa L' Arronga: „Doktor Blažič“ (doktor Klaus), katero je v lepo slovenščino preložil g. A. Trstenjak. Igra je dobra in vredna, da se je priredila za naše gledališče. Vendar nam predstava ni povsem ugajala. G. Borštnik je imel jako hvaležno vlogo kočijaža Muhoviča ter jo je tudi dobro izvršil. Enako pohvalo zaslužijo gospa Borštnik-Zvonarjeva, gospod Slavko kot „dr. Blažič“, osobito pa gospodičina Gostičeva kot „hči Zorka“. Zamolčati pa ne moremo, akoravno se bode zopet hudoval g. režisér, da nedostaje vaje, vaje in vaje. Ali je tudi temu kriva cenzura, gospod odgovorni vodja? Da se vidimo!!

(Kanonično umeščen) je bil danes na faro Goriče čast. g. Gr. Jakelj ter je takoj odšel na novo službo.

(Bolniškemu in podpornemu društvu pomočnih uradnikov za Kranjsko) podaril je veledobrotnik, ki želí, da se njegovo ime ne objavi, kot podporni, oziroma ustanovni donesek državno obligacijo za 100 gld. (jeden sto goldinarjev). Za ta velikodušni dar izrekata blagemu, velečastitemu dobrotniku najiskrenejšo zahvalo: Anton Gutnik, načelnik, Oton Pelan, blagajnik.

(Velikanski drevesi.) Poroča se nam, da pri graščini g. Josipa Pavlina iz Ljubljane na Griču pri Mirni rasteta dve popolnoma zdravi lipi, katerih vsako deblo meri nad korenino v obsegu po $9^1/_2$ metra; gotovo malo takih korenjakov med drevesi.

(Občni zbor) prve ljubljanske podružnice svetega Cirila in Metoda bode v nedeljo, dné 29. decembra t. l., ob 11. uri dopoludne v pevski sobi čitalnični. Lanski občni zbor je bil brezvspešen, zato želímo, da se letošnjega gospodje člani udeležé v obilnejšem številu.

(Splašila) sta se včeraj ob 11. uri dopoludne na Dunajski cesti konja barona Minutilla iz Čemšenika ter butnila v steklena vrata urarja Hoffmanna, ki so se na kosce razdrobila. Škoda je znatna, a kočijažu se ni nič zgodilo.

(Ljubljanska prostovoljna požarna bramba) priredí v četrtek dné 26. t. m. v prostorih kazinske restavracije božičnico sodelovanjem sl. vojaške godbe 17. pešpolka. Vstopnina 30 kr., otroci plačajo polovico; začetek ob 6. uri. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu zakladu požarne brambe.

(Strašna burja) je razsajala minole dni po Trstu. Kakor poroča „Edinost“, vrgla je burja v novi luki v morje neko žensko, katero pa so rešili.

(Naključje?) Pod tem naslovom piše zadnja „Edinost“, da je dné 19. t. m njen poročevalec zapazil na ribiškem trgu v Trstu na zidu neke hiše napis: „m—a per l' Austria, evviva l' Italia!“ V istem trenotku zapazi na vagonu vlaka južne železnice, ki je drdral proti kolodvoru sv. Andreja, drugi napis: „Evviva Umberto, morte all' Austria!“ Imenovani list dostavlja, da je enakih napisov v Trstu jako mnogo, kar je mogoče le v „prezvestem mestu“, ali pa onostran luže mej družbo zloglasnega Imbrianija.

(Župnijska cerkev v Škednju), ki je nedavno pogorela, je bila sezidana leta 1839 na mestu, kjer je prej stala mala kapelica. Leta 1850 je tržaški slikar Tominec naslikal za veliki altar krasno podobo sv. Lavrencija. Cerkev je posvetil tržaško-koperski škof dr. Legat leta 1850. Pred dvema letoma je cerkev dobila nov tlak za 2000 gld. Za zunanjo popravo cerkve je letos mestni magistrat izplačal 5000 gld. Cerkev je stala na prijaznem holmcu prav nad morjem.

Raznoterosti.

— Papeževa prostost. „Köln. Volksztg.„ pravi, da je Crispi v tekočem letu iz tajnega zaklada porabil 60.000 lir za „nadzorovanje“ Vatikana.

— Kaj jedó imenitne gospe? Pariški „Figaro“ odgovarja na to vprašanje nastopno: Angleška kraljica Viktorija ima rada škotsko kuhinjo. Njeni obedi pričenjajo z ovseno polivko; jé surovo gnjat, kojo si naroča iz Granade, píje pivo in jé posebno pečen kruh. Švedska kraljica ima raje tečnejšo hrano, jé pri vsakem jelu „beefsteak“, ki je često surov, mesene cmoke z bobom in jajca, ocvrta na mleku in olji. Na berolinskem dvoru vlada francoska kuhinja, samo cesarica Viktorija daje prednost angleški kuhinji in nad vse ljubi kolače. Badenska velika vojvodica, ki prireja najfinejše gostije na vsem Nemškem, kuha si sama kavo v ruskem samovaru iz zlata in nikla. V Kvirinalu jedó iz zlatih posod in pijó domača vina. Vsak dan nosijo na mizo fritturo, nadevano z artičokami, petelinjimi grebenčki in kokošjo drobjo. Pariška grofinja ima angleško kuhinjo, in aumaldski vojvoda jé vsak večer češnjevo polivko. Kraljica Izabela jé rada rižovo polivko, ki je tako prirejena, kakor jo kuhajo v Valenciji. Sedanja španjska kraljica je navajena na avstrijsko kuhinjo in dunajsko pečivo ter ima zlasti rada kuhano grozdjiče.

— Nemci na Ruskem. Zanimive vesti o nemških naseljencih objavile so „Novoje Vremja“: V poslednjih štiriintridesetih letih, od leta 1855 do 1889, prodalo se je v zjumskem, starobelskem in zmijevskem kraji (v južni guberniji karkovski) več nego 500.000 desetin zemlje, kojo so posedovale plemenitaške rodbine, nemškim in židovskim naseljencem. Velika posestva Ryžov, Ivanov in Bezpalcev imajo zdaj v rokah Nemci, ki so učinili iz Semenovke „Richowsfeld“, iz Ivanovke „Alexanderfeld“, Mečabelove, starega sedeža Bezpalcev, „Sofienfeld“, čemur so se pa uprli razni ruski uradi. Na bivšem posestvu Ryžov-Semenovka nastale so tekom leta vasi po dvajset številk. „Obiskal sem te naselbine,“ — piše dopisnik tega lista, — „in videl sem, da je bilo žito, ki je letos bogato obrodilo, že požeto, pospravljeno, omlačeno in odpeljano v črnomorska pristanišča; maloruski kmetje v siromašnih kočah so v tem času žito stoprav mlatili. Na vprašanje, zakaj so tako pozni nasproti nemškim sosedom, odgovorili so mi kmetje: „Kako pa moremo ž njimi tekmovati? Vsaj jim pomaga „bis Marko“ (Bismarck).“ „Bis“ pomeni v maloruščini: rogač, črt. Ruski kmetje torej ménijo, da „črt Marko“ ali Bismarck daje nemškim naselnikom novce, stroje in živino. Istina je,

da so nemške naselbine na južnem Ruskem postale neobičajno imovite na škodo domačega ruskega stanovništva.

— Vsled goste megle, ki je bila minole dni v Londonu, je dvanajst oseb padlo v Themso; dve osebi sta utonili.

— Indijancev je v Združenih državah po najnovejšem številjenju le še 262.620; največ jih je v indijanskem teritoriju, Dakoti, Novi Mehjiki, Arizoni, Montani, Washingtonu, Kaliforniji, Michiganu, Nevadi, Minnesoti in Wiskonsinu. V novojorški državi jih je 5000.

— Stanley se bo v kratkem pričel udeleževati protisuženjskih posvetovanj v Bruslji in sicer kot pooblaščenec neodvisne Kongo-države, ker je v službi belgijskega kralja.

— Razpok. V pristanišči rauenskem se je na ladiji „Fergusson" unelo dvatisoč ton petroleja. Ladija se je razletela; več ljudi je našlo smrt, mnogo jih je ranjenih. Petrolej je bil vreden 800.000 frankov.

— Strašen vihar je 4. dan novembra razsajal ob japanskem nabrežji. Ob otokih Sidoi in Nifonu se je 67 ladij razbilo, veliko mornarjev je utonilo, na stotine hiš je „tifon" razsul ter pod razvalinami zakopal prebivalce.

Narodno gospodarstvo.

Škode, leta 1889 provzročene po povodnji, toči, mrazu, požarih ali na drug način.

(Poročilo deželnega odbora kranjskega.)

(Konec.)

XI. Politični okraj Radovljica.

V okolišu podružnice na Bledu ni bilo elementarnih nezgod na polju, zaradi deževnega leta je pa pridelek večidel pri vseh poljskih pridelkih le srednji, tako, da bode na spomlad marsikateremu posestniku primanjkovalo semena.

V okolišu podružnice Bohinjska Bistrica je toča belo žito poškodovala, slana ajdo popolnoma uničila.

Ljudstvo je tedaj zeló veliko zgubilo, ali vendar bo prav posebnega pomanjkanja obvarovano z ozirom na to, da se je turšična letina vendar še precéj obnesla.

Kmetijska podružnica v Jesenicah poroča: „Zaradi spomladi dolgo trajajočega mraza in drugih elementarnih neprilik, kakor neprestanega deževja, so bili zemeljski pridelki v okolišu podružnice na Jesenicah jako slabi.

Med vsemi žiti je bila pa rž najslabeje obrodila, ker te, kar se tiče količine, se poprečno niti semena ni pridelalo, kar se pa tiče kakovosti, pa tako slabe, da ni bilo vredno pridelka za seme porabiti in so bili večjidel posestniki primorani seme od drugod za drag denar kupiti.

Tudi krompirja se je jako malo pridelalo in še ta zeló gnjije, ajdo je pa slana vso vzela, tako da se je ne bo niti zrna pridelalo.

Vsled visoke lege našega kraja se sme letina, kedar pridelki dobro obrodé, v primeri z drugimi kraji že itak le srednja imenovati, letos pa še za to nad 60 odstotkov zaostaja. Ubožnejšim bo tedaj primanjkovalo živeža. Želeti pa je tudi, da bi se krompir in ajda za seme za prihodnjo setev, ako ne brezplačno, pa vsaj po znižani ceni dobivalo.

Razen te pa še veliko veča težnja naš kraj tlači, in želeti bi bilo, da bi visoka vlada uravnavo Save kar mogoče preje izvršila.

Meseca oktobra je vedno deževalo, Sava je zopet velikansko narasla in veliko škode na polji in travnikih naredila, veliko zemljišča odplula in mostove pobrala."

Lansko jesen se v okolišu podružnice radovljiške zaradi slabega vremena ni mogla dosti zgodaj ozimina vsejati in je bila ista spomladi redka, torej se je le malo pridelalo; krompir je zaradi velike moče zeló gnil, ajdo je poparila slana, ko je komaj odcvetela, fižol je črv zeló poškodoval, ravno takó tudi travo na nekaterih prostorih; tudi toča je v enih krajih nekoliko škode prizadela, sadja ni bilo skoraj nič, razen nekaj češpelj in prav malo jabolk.

Škoda pri belem žitu in krompirju se sme ceniti na eno tretjino, ajde se bode komaj deseti del od dobre letine pridelalo.

V izkazu, katerega je predložila v vpogled c. kr. deželna vlada, cenjene so leta 1889. pripetivše se škode na 1.152.237 gld. ter se po nastopnih okrajih razdelé tako-le:

V davčnih okrajih: 1. Ljubljana, okolica vsled toče 79.000·—, povodnji 200.200·—, požara 12.976·—; 2. Kamnik vsled mraza 10.000·—, toče 10 500·—, povodnji 11.400·—, plaza 4300·—, požara 12.050·—; 3. Litija vsled toče 5100·—, povodnji 38.600·—, plaza 3000·—, požara 2150·—; 4. Kranj vsled mraza 203.450·—, toče 6800·—, povodnji 8500·—, plaza 120·—, požara 1200·—; 5. Radovljica vsled mraza 2000·—, povodnji 1400·—, požara 2050·—; 6. Logatec vsled povodnji 39.000·—, požara 11.390·—; 7. Postojina vsled mrara 58.910·—, toče 5455·—, povodnji 12 355·—, požara 23.340·—; 8. Novomesto vsled mraza 1920·—, toče 30.700 —, požara 8160·—, črva in strupene rose 119.080·—; 9. Krško vsled mraza 3000·—, toče 51.000·—, povodnji 9000·—, požara 6266·—, črva in strupene rose 10.000·—; 10. Črnomelj vsled toče 72.750·—, požara 1200·—; 11. Kočevje vsled toče 24.400·—, povodnji 170·—, požara 49.545·—. — Skupna svota vseh poškodovanih davčnih okrajev znaša: vsled mraza 279.280·—, toče 285.705·—, povodnji 320.625·—, plaza 7420·—, požara 130.327·—, črva in strupene rose 129.080·—.

Če tudi te številke o škodah nimajo avtentične vrednostij, ker so le na podstavi približnih ne pa uradnih podatkov sestavljene, posneti je iz njih gotovo to, da je tekočega leta vsled raznoterih h kratu pripetivših se nezgod prebivalstvo izvanredno občutljivo gmotno škodo trpelo, ki opravičuje bojazen, da bode pri nastopivši zimi po nekaterih krajih nastalo pravo pomanjkanje.

Deželni odbor je torej, ozirajoč se na navedeno, mnenja, da je opravičeno, v stiski se nahajajočemu prebivalstvu iz deželnega zaklada dovoliti podporo, od katere bi bil en del porabiti za nakup semena.

Deželni odbor méni, da bi se z ozirom na sedanja denarna sredstva mogel le donesek 20.000 gld. dovoliti. Ker bi se pa s tem ne moglo shajati, poprositi bi bilo tudi visoko vlado, da dovoli v ta namen podporo ali brezobrestno posojilo.

Telegrami.

Dunaj, 22. decembra. Namestništvo je izdalo naredbo, da morajo biti vse ljudske, občinske in meščanske šole zaradi hripe do novega leta zaprte. Korni poveljnik je iz istega vzroka vse vajne marše ustavil.

Dunaj, 23. decembra. Dvornega gledališča ravnatelj, dr. Förster, je umrl.

Atene, 23. decembra. Vesti, da se namerava kralj odpovedati prestolu, so popolnoma izmišljene.

Madrid, 22. decembra. Gledališče „Liceo" v Salamanki je pogorelo. Osem osob je ranjenih.

Rio Janeiro, 22. decembra. Vladna naredba razpisuje splošnje volitve na 15. dan septembra 1890. Ustavodajni zbor se bo dné 15. novembra 1890 sešel. Naredba jemlje cesarju odškodnino petih milijonov milrajsov in dovoljeno mu letno plačo.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Letnine za 1889. leto so poslale glavni družbi nadalje podružnice:

Vuhred na Štajerskem	4 gl.	— kr.
Postojina	32 „	80 „
Št. Jakobska-trnovska v Ljubljani	110 „	— „
Krška	10 „	54 „
Cerkljanska na Gorenjskem	115 „	80 „
Lehen pri Mariboru	14 „	— „
Ženska v Il. Bistrici	20 „	— „
Zidani Most	63 „	— „
Zatičina	15 „	— „
Šiška	13 „	— „
Žužemberk	2 „	95 „
Loški Potok	38 „	13 „
Novomeška	70 „	— „
Pliberk in okolica	15 „	— „
Senožeče	39 „	— „
Beljak in okolica	15 „	— „
Bled na Gorenjskem	9 „	40 „
Šenpas	18 „	— „
Sevnica	21 „	50 „
Darovali so:		
Gospa Pavlina Rezman-ova v Nabrežini	5 „	— „
Gosp. A. Berce, župnik v Št. Lambertu	10 „	— „
„ notar Plantan v Radovljici	5 „	— „

Podružnice, katere niso poslale svojih doneskov za l. 1889 glavni družbi, nujno prosimo, naj to storé še pred koncem leta, ker družbene potrebe vedno naraščajo.

V LJUBLJANI, dné 20. decembra 1889.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Zahvala.

Podpisana izreka p. n. občinstvu, ki je obiskalo njeno razstavo slik, iskreno zahvalo za to njegovo zanimanje. Prav posebno pa se zahvaljuje vsem onim, ki so jo pri tej razstavi kakor si koli bodi podpirali — imenoma slavnemu vodstvu kranjske hranilnice za prepustitev dvorane in g. Franu Ks. Souvanu za okrasitev razstave z rastlinami iz njegovega vrta.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ivana Kobilca.

Umrli so:

18. decembra. Anton Petrič, paznik, 31 let, Rimska cesta 19, jetika. — Jožef Črne, dijak, 17 let, Stari trg 17, jetika.

20. decembra. Ana Wene, mestna uboga, 75 let, Karlovska cesta 7, vodenica. — Andrej Zupan, delavec, 71 let, Reber 6, marasmus. — Ivan Müllegger, delavec, 42 let, Poljanski nasip 50, emphysem.

V bolnišnici:

15. decembra. Anton Matej, gostač, 68 let, pljučnica.

16. decembra. Marija Mihelič, delavka, 55 let, vnetica prsne kožice.

17. decembra. Ivan Homovc, delavec, 68 let, vsled raka.

18. decembra. Jernej Mrak, delavec, 49 let, pleuritični eksudat.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
21	7. u. zjut.	740·3	—4·2	sl. zapad	oblačno	0·00
	2. u. pop.	739·2	—4·4	sl. vzh.	„	
	9. u. zveč.	740·6	—4·2	„	„	
21	7. u. zjut.	741·6	—5·6	sl. szap.	oblačno	0·00
	2. u. pop.	740·6	—4·4	„	„	
	9. u. zveč.	741·9	—5·4	brezv.	„	

Srednja temperatura obeh dni —4·3° in —5·1° za 2·2° in 2·7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23 decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gld.	05	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	86 „	35	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „	20	„
Papirna renta, davka prosta	101 „	05	„
Akcije avstr.-ogerske banke	914 „	—	„
Kreditne akcije	316 „	25	„
London	117 „	20	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	30	„
Cesarski cekini	5 „	59	„
Nemške marke	57 „	55	„

Proti davici (diphtheritis), **vsem katarom dihál** imamo v **katranovih pastilah lekarja Piccoli-ja v Ljubljani** izvrstno sredstvo, ki jih ozdravlja in človeka varuje pred njimi. Škatljica **25 kr.** Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (3)

Brata Eberl,
Izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupce so **oljnate barve v pločevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (20)
Cenike na zahtevanje.

Cvet proti protinu po dr. Maliči,
1 steklenica **50 kr.**,
je odločno najboljše zdravilo zoper *protin* ter *revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi* ter *živcih, otekline, otrpnele ude* in *kite* itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Dobiva se v (2)

Schutzmarke.
lekarni Trnkóczy
zraven rotovža v Ljubljani.
Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Gospodarska tehtnica

1/5 naravne velikosti.
odlikovana, nedosežna, dobra in po ceni z 10 klgr. nosivnosti, zajamčeno jako trajna in natanka (kaže staro in novo težo) **za čudovito nizko ceno le treh goldinarjev komad. Tudi zasebnikom pošilja proti gotovini ali povzetju**
„Klossovo opravilstvo s patentovanimi novostmi" v Brnu. (10—2)
Ko bi blago ne ugajalo, povrne se denar.

Izdajatelj: Matija Kolar. Odgovorni urednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.